

บทคัดย่อภาษาไทย

การพัฒนาผ้าหมักโคลนดินสอพองมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผ้าทอหมักโคลนดินสอพองให้เป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดลพบุรีและถ่ายทอดองค์ความรู้กระบวนการผลิตสู่ชุมชน ผลจากการศึกษาพบว่า ผ้าทอมือด้วยเส้นใยฝ้ายและเส้นใยเรยอนที่ผ่านการหมักในโคลนดินสอพองจะมีความนุ่มที่แตกต่างอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับผ้าทอมือที่ไม่ผ่านการหมักในโคลนดินสอพอง ไม่พบความแตกต่างระหว่างความนุ่มของผ้าทอมือที่ผลิตด้วยเส้นใยฝ้ายและเส้นใยเรยอนที่หมักในโคลนดินสอพองระดับความเข้มข้นต่างกันคือร้อยละ 50, 60 และ 70 และไม่พบความแตกต่างระหว่างระยะเวลาการหมัก 1 วัน 2 วัน และ 3 วันและผ้าทอมือที่ผลิตจากเส้นใยฝ้ายและเส้นใยเรยอน มีความนุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Sig. > .05) เมื่อวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วย t-test ผ้าทอมือด้วยเส้นใยฝ้ายและเส้นใยเรยอนที่ผ่านการหมักโคลนดินสอพอง จะมีค่าความกระด้างและทิ้งตัวดีกว่าการไม่ผ่านการหมักด้วยโคลนดินสอพอง แต่เมื่อเปรียบเทียบค่าของความกระด้างและการทิ้งตัวระหว่างผ้าทอมือด้วยเส้นใยฝ้ายและเส้นใยเรยอนพบว่าผ้าทอมือด้วยเส้นใยเรยอนจะมีค่าของความกระด้างและการทิ้งตัวดีกว่าผ้าที่ทอด้วยเส้นใยฝ้ายและผ้าที่ผ่านการหมักโคลนดินสอพองมีความคงทนของสีต่อการซักล้างได้ดีกว่าผ้าที่ไม่ได้ผ่านการหมักโคลนดินสอพอง โดยที่ผ้าฝ้ายจะมีความคงทนของสีต่อการซักอยู่ในระดับ 2.5 ส่วนผ้าฝ้ายที่ไม่ได้ผ่านการหมักโคลนดินสอพองมีค่า 1.5 ในขณะที่ผ้าที่ทอด้วยเส้นใยเรยอนมีความคงทนของสีต่อการซักล้างอยู่ในระดับ 4.16 และผ้าเรยอนที่ไม่ได้ผ่านการหมักโคลนดินสอพองมีค่า 3.52 สำหรับลวดลายบนผืนผ้าหมักโคลนดินสอพองร่วมกับชุมชนเพื่อนำไปสร้างเป็นผลิตภัณฑ์ต้นแบบจำนวน 3 ผลิตภัณฑ์ได้แก่ ผ้าผืน ผ้าคลุมไหล่ ผ้าพันคอหรือผ้าคล้องแขน คือ “ลายหน้ากระดาน” ในการศึกษาปัจจัยด้านการตลาดและต้นทุนของผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองหมักโคลนดินสอพองที่ผลิตด้วยวัตถุดิบฝ้ายและย้อมด้วยสีธรรมชาติ (สีแดงครั้ง 3 ผลิตภัณฑ์ และสีเขียวใบมะม่วง 3 ผลิตภัณฑ์) สำหรับการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคโดยใช้แบบสอบถามพร้อมทั้งแสดงตัวอย่างผลิตภัณฑ์และอธิบายรายละเอียดให้กับกลุ่มตัวอย่างได้สัมผัสประกอบการตอบแบบสอบถามจำนวน 100 คน พบว่าผู้บริโภคร้อยละ 60 ขึ้นไปมีความสนใจในการเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ทุกประเภทถ้ามีการจัดจำหน่ายจริงในท้องตลาด และให้ความสำคัญกับผ้าทอพื้นเมืองที่เนื้อผ้ามีความนุ่ม สวมใส่สบาย, สีไม่ตก, ฝีมือการทอที่ละเอียดและแน่น นอกจากนี้ได้ผลิตสื่อวีดิทัศน์การพัฒนาผ้าหมักโคลนดินสอพองเพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชนในรูปแบบแผ่นซีดีพร้อมกล่องบรรจุจำนวน 100 แผ่น มีความยาว 10 นาที โดยมีเรื่องราวเกี่ยวกับดินสอพองเมืองลพบุรี กระบวนการพัฒนาผ้าหมักโคลนดินสอพอง การออกแบบลวดลายที่นำไปใช้ในการทอผ้าเพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ของลพบุรี และจากการถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาผ้าหมักโคลนดินสอพองสู่ชุมชนพบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับดีมากทั้งสองรุ่นมีคะแนนเฉลี่ยผลการประเมินในระดับสูง (รุ่นที่ 1 = 4.51, รุ่นที่ 2 = 4.60) ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจมาก พร้อมทั้งจะนำองค์ความรู้ที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาอาชีพและขยายผลให้กับสมาชิกในกลุ่มเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองให้เป็นเอกลักษณ์ของลพบุรี

Abstract

The development of marl soaking fabric aims to generate new products as models with the identity of Lopburi province and transfer technology in the production process to the community. The results indicate that both cotton and rayon using marl soaking techniques have different softness compared with non-marl soaking. However, there is no difference between the different levels of marl soaking concentration in both cotton and rayon (50 percent, 60 percent, 70 percent). Additionally, there is no difference in soaking duration (1 day, 2 days, 3 days) while cotton and rayon have no difference in softness ($\text{Sig.} > 0.05$). The result of t-test analysis indicates that both cotton and rayon woven fabrics using marl soaking techniques have greater stiffness and drape coefficient compared with non-marl soaking techniques, while rayon woven fabric has greater stiffness and drape coefficient compared with cotton woven fabric. For the property of color fastness to washing, the marl soaking woven fabric has greater properties than non-marl soaking woven fabric. The value of color fastness to washing in cotton with marl soaking technique is 2.5 while non-marl soaking is 1.5. In addition, the value of color fastness to washing in rayon with marl soaking technique is 4.16 while non-marl soaking is 3.52. In this research, there are 3 products using marl soaking woven fabric in Na-Kra-Dan pattern; fabric for cutting set, shawl, and scarf. For the study in marketing and production cost of marl soaking woven fabric products (3 products in red lac color and 3 products in mango leaf color) using a questionnaire (100 responses) with product samples reveals that more than 60 percent of prospective customers are interested in new products and willing to buy in a commercial launch. Moreover, customers also consider fabric softness, fadeless, and weaving quality as main considerations which affect purchasing decisions. Cost-plus pricing is applied to set up product prices. In this research, a documentary film (10 minutes) is also developed to transfer knowledge in the making of marl in Lopburi province, the process of marl soaking fabric and pattern design. In addition, the results of technology transfer workshop evaluations are at the highest level (group 1 = 4.52, group 2 = 4.60). The participants are willing to utilize knowledge with their jobs, also willing to transfer knowledge to their members in order to add value to local woven products with the identity of Lopburi province.